

Ξιαρχῶν, ὅταν ἦλθεν ὁ γέρον Νεδελὲκ νὰ μᾶς φέρῃ τὸ μίσθωμα δὲν μὲ ἐγνώρισε, τόσον ἐμεγάλωσα. Ἐκεῖνα τὰ κόκκινα χέρια μου μόνον μὲ ἀπελπίζουσαν.

»Σοὶ τὰ γράφω αὐτὰ διὰ νὰ σὲ κάμω ὀλίγον νὰ μειδιάσῃς, πράγματι ὅμως εἶμαι μελαγχολική· ἡ χαρὰ ἐπέταξεν ἀπὸ τὸ σπῆτι μας, ἀφ' οὗτου τὰ ἐχαλάτατε μὲ τὴν μητέρα. Δὲν ἐννοῶ βέβαια νὰ σὲ διδάξω ἐγὼ, διότι δὲν εἶμαι παρὰ μία μικρὰ ἀνόητη ἐπαρχιώτισσα καὶ μάλιστα — αὐτὸ ὅμως ὅλως δι' ὅλου μεταξὺ μας — δὲν καταλαμβάνω διὰ τί σὲ κατηγοροῦν. Διότι δὲν ἐκτελεῖς τὰ θεησκευτικά σου καθήκοντα; Νὰ σοῦ εἰπῶ, εἶναι τῷ ὄντι πολὺ μεγάλη ἡ λειτουργία καὶ διὰ τοῦτο καὶ εἰς ἐμὲ συμβαίνει νὰ εἶμαι πολλάκις εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ νὰ μὴ προσέχω. Διότι κάμνεις στίχους; Ἀλλὰ εἶναι ὠραῖον πρᾶγμα ἡ ποίησις! Εἶναι μουσική, ἡ ὁποία ἐπὶ τέλους κάτι λέγει· ὡς πρὸς τοῦτο δὲ πιστεύσάν με, διότι κάτι ἤξεύρω ἐγὼ, ἡ ὁποία εἶχον καταδικασθῆ. . . εἰς δευκαετὲς κλειδοκύμβαλον. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ ἱερεὺς μας καὶ ὁ παλαιὸς μας φίλος ὁ κ. Ματθαῖος — τὸν ἤξεύρεις, ὁ ἐντομολόγος — σὲ κατηγοροῦν πρὸς τοῦτους ὅτι εἶσαι δημοκρατικός, κόκκινος ὅπως λέγομεν ἐδῶ, ἀλλὰ ἀπὸ πολιτικὰ δὲν ἐννοῶ τίποτε. Ἀδιάφορον, κάτι κακὸν πρέπει νὰ ἔλαμψε διὰ νὰ κλαίῃ ἡ μητέρα. ὦ! ἂν ἦθες, ἀγαπητέ μου ἀδελφὲ, καλέ μου Ἀλβέρτε, ἤρκει μόνον νὰ μᾶς ἐπανήρχασο καὶ ὅλα θὰ ἐτελείωναν, ἡ μητέρα θὰ σοὶ ἦνοιγε τὰς ἀγκύλας. Ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν θέλω νὰ σὲ βραχνιάζω, ὅτι ἠδύνατο νὰ σὲ στενοχωροῦν ὅσα σοὶ γράφει ἡ ἀδελφὴ σου· σήμερον ὅμως τὸ πρῶτ' ἐπισκέφθην τὴν ὁπωροθήκην μας καὶ ἀνεῦρον ἐν ὠραίῳ ἀπιδίῳ, τὸ ὠραιότερον τοῦ κήπου μας, τὸ ὁποῖον ὅταν τὰ ἐκόψαμεν, εἶχον φυλάξει διὰ σὲ, ἐλπίζουσα ὅτι θὰ σὲ εἶχομεν ὀλίγον ἐδῶ κατὰ τὸ τέλος τῶν διακοπῶν. Καὶ ὅμως δὲν εἶναι δυνατὸν πλέον νὰ προσερχθῆ, τόσον ἐμαλάκωσε καὶ ἐμαύρισε! Γελᾷς ἴσως, ἀλλ' εἰς ἐμὲ, ὅταν τὸ εἶδον, εἶχον ἔλθει τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.

»Χαῖρε, φίλτατέ μου ἀδελφὲ, σὲ ἀσπάζομαι ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ κροτάφου — εἶναι ἡ ἀγαπητὴ μου θέσις, ἐνθυμίσαι! — καὶ σοὶ ἐπαναλαμβάνω· Ἐλθέ ταχέως καὶ θὰ ἴδῃς.

»Ἡ ἀγαπῶσά σε ἀδελφὴ

«ΙΟΥΛΙΑ».

Τελειῶνων τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀνωτέρω ἐπιστολῆς ἠσθάνομην — πιστεύσατέ με — ὕγρους τοὺς ὀφθαλμούς. Ἡ παρθενικὴ ἐκεῖνη ἐπιστολὴ, ἥτις εἶχε συρθῆ εἰς τὰ θυλάκια μᾶς γυναικὸς τοῦ δρόμου καὶ ἐκεῖθεν εἶχεν ἐξαχθῆ ὄζουσα ἐν πατσουλιῷ, διήγειρεν οἶκτον εἰς ἐμὲ, ὅπως ἤθελε διεγείρει ἡ θεὰ ἀνθοδέσμη, ἴων, ῥιφθείσης εἰς τὸν βόρβορον. Παρετήρησα τὸν Μερλὲν, ὅστις καὶ αὐτὸς ἐφαίνετο συγκινηθείς.

— Λοιπὸν; τῷ λέγω μετὰ τινος ἀγωνίας.

Ἄλλ' ἤμην γελοῖος, εἶχον ἀπατηθῆ ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῆς συγκινητικῆς τοῦ Μερλὲν, ἡ συγκινητικῆς τοῦ ἤτο ὅλως φιλολογικῆ, ἤρεσκεν εἰς αὐτὸν τὸ πῶς ἤτο γεγραμμένη ἡ ἐπιστολὴ καὶ οὐδὲν πλέον.

— Δὲν εἶναι ἀλήθεια ὅτι εἶναι ὠραία ἡ ἐπιστολὴ τῆς ἀδελφῆς μου; εἶπεν ὁ ποιητὴς τῶν ζυθοπωλείων. . . ὀλίγον κλαψιάρικη, ὀλίγον γριμάρικη, ἂν θέλῃς, εἶναι, ἀλλ' εἶναι ζωντανή, εὐλικρινής. . . Θὰ τὴν παρεμβάλω εἰς κατ' ἐν μου μυθιστόρημα. . .

— Ἐκτοτε ἐπέστην ὅτι δύναται τις νὰ μὴ στερῆται εὐφροσύνης καὶ ὅμως νὰ εἶναι ἀκάρδιος καὶ οὐτιδανός.

[François Coppée].

Σ * * *

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΗΣ ΛΥΣΣΗΣ

Ἐν ἐπιφυλλίδι τῆς γαλλικῆς «Ἐφημερίδος τῶν Συζητήσεων» δημοσιεύεται ἀνάλυσις μελέτης τινὸς περὶ θεραπείας τῆς λύσσης, ὑποβληθείσης ὑπὸ τοῦ Γάλλου ἱατροῦ Dumont εἰς τὴν ἐν Παρισίοις ἱατρικὴν Ἀκαδημίαν. Τὴν ἀνάλυσιν ταύτην ἀξίαν πολλοῦ ἐνδιαφέροντος, ὅτε ἀφορῶσαν εἰς τὴν θεραπείαν νοσήματος, τόσῳ φοβεροῦ, μεταφερόμεν ἐνταῦθα ὡς ἔπειτα.

Ἐν χωρίῳ τινί, περὶ τὸ Caen, ἐξ οὗ κατάγεται ὁ ἱατρὸς Dumont, κῦων λυσσῶν ἐδήξε τρεῖς, μίαν γυναῖκα, ἓνα ποιμένα καὶ μικρὰν κόρην. Τοῦ ποιμένου ἡ πληγὴ καυτηριασθεῖσα δι' ἀζωτικῆς ὀξέος καὶ ἐπουλωθεῖσα ἐθεραπύθη. Παρέρχονται τριακόσια τέσσαρες ἡμέραι, καὶ ἡ ὑγίεια τοῦ ποιμένου εἶχεν ἄριστα· ἀλλ' ἀποθνήσκει αἴφνης ἐκ λύσσης ἡ συγχρόνως δηχθεῖσα γυνή. Ὁ ποιμὴν μανθάνει τὸ γεγονός, ἀνησυχεῖ, μελαγχολεῖ, καταλαμβάνεται ὑπὸ ἀϋπνίας καὶ ἀσθενεῖ. Τὴν τριακοστὴν ἔκτην ἡμέραν, ἀφ' ἧς ἐδήχθη ὑπὸ τοῦ κύνος, ἐλυοαίνετο αὐτὸν λύσσα σοβαρά. Ἐπλανάτο ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν, ἄσβεστος διψᾷ κατέλαβεν αὐτὸν, ἠσθάνετο στένωσιν τοῦ λαιμοῦ καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ καταπίῃ, ἐκυλίετο ἐν ταῖς ὁδοῖς δάκνων τοὺς χάλικας καὶ ἐκβάλλων ἀγρίας φωνάς, εἰς οὐδένα δ' ἐπέτροπε νὰ τὸν πλησιάσῃ· κατεῖχετο ὑπὸ ἀκρατήτου ἐπιθυμίας τοῦ δάκνειν, πράγματι δ' ἔδακνε τὰς βράβδους, ἀε μακρόθεν προσέφερον αὐτῷ. Οὕτως ἔχοντα μετήνεγκον τὸν λυσσῶντα εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Ὁ Grille, οὕτως ἐκαλεῖτο ὁ πάσχων, κατὰ τὰς καταλαμβανούσας αὐτὸν κρίσεις τοῦ νοσήματος, περιήρχετο εἰς ἀναισθησίαν, ἔτριζε τοὺς ὀδόντας καὶ ὑφίστατο σπασμωδικὰς σκιρτήσεις. Ὁ πτυαλισμὸς ἦν ἀφθονος, ἡ ἐπίδρωσις ζωηρὰ, ἡ δ' ἀναπνοὴ ἐγένετο δυσχερῶς διὰ τῆς ῥινός. Ὁ ἀσθενὴς κατὰ διαλείμματα ἐξέβαλλε βραχνῶδεις φωνάς· ὅτε δὲ συνήρχετο, καταλαμβάνετο αἰθῆς ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ δάκνειν. Παρεπονεῖτο, ὅτι ἠσθάνετο πόνους ἐπὶ τῆς κοιλίας, στενοχωρίαν τοῦ διαφράγματος, οὐδ' ὅλως δ' ἠδύνατο νὰ καταπίῃ. «Φρονεῦσατέ με», ἀνέ-

κραζεν ὁ δυσυχής, «ὕποφέρω φοβερά· τετέλεσαι! φονεύσατέ με!» Ὁ Dumont μάτην πρὸς καθιστάσιν τοῦ ἀσθενοῦς ἐποίησατο χοῦσιν βρωμιούχου καλίου καὶ σιροπίου κωδεΐνης· αἱ προσβολαὶ ἐπανελαμβάνοντο καὶ ἐπετείνοντο. Τότε, ὅπως εὐκολύνῃ τὴν ἐφίδρωσιν καὶ τὸν πτυαλισμὸν, συνέλαθον εὐτυχῶς τὴν ἰδέαν νὰ προβῇ εἰς ὑποδροίους ἐνέσεις διὰ νιτρικῆς πιλοκαρπίνης (nitrate de pilocarpine). Τρεῖς ἐπαλλήλους ἐνήργησεν ἐνέσεις δι' ἐνός γραμμαρίου πιλοκαρπίνης, καὶ ἐξηκολούθησεν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐπαναλαμβάνων ταύτας. Οἱ ἰδρωτὲς καὶ οἱ πτυαλισμοὶ ἐπῆλθον ἄφθονοι καὶ ταχεῖς, αἱ τῆς λύσεως κρίσεις ἐξησθένθησαν, ἡλαττώθησαν, καὶ ἐπὶ τέλει ἐξέλιπον παντελῶς, ἐθεραπεύθη δὲ καθ' ὄλοκληρίαν ὁ πάσχων. Τὰ γεγονότα ταῦτα οὐδεμίαν ἀπολείπουσιν ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ τελεσφόρου τῆς θεραπείας, ἀλλ' οἱ πυρρωνίζοντες ἰσχυρίζονται, ὅτι ὁ Grillé δὲν ἦτο προσβεβλημένος ὑπὸ λύσεως, εἰ καὶ παρετηρήθησαν πάντα τὰ συμπτώματα τῆς λύσεως. Ὁ Dumont ἀντικρούει τοὺς πυρρωνίζοντας, ἀντιτάσσων τὰ παρουσιασθέντα συμπτώματα. Ἡ περὶ ἧς πρόκειται θεραπεία εἶνε εὐεξήγητος. Κατὰ τὰς κρίσεις τῆς νόσου, οἱ ὑπερβολικοὶ ἰδρωτὲς, οἱ ἄφθονοι πτυαλισμοὶ, ἡ ἄσβεστος δίψα καὶ πάντα τὰ παραπλήσια τούτοις φαινόμενα, μαρτυροῦσιν, ὅτι ὁ ὀργανισμὸς ἐν τῇ κατὰ τῆς νόσου πάλῃ αὐτοῦ ἐπιζητεῖ νὰ διώξῃ ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ δηλητηριώδες στοιχεῖον, ἐπομένως ἡ θεραπεία βοηθοῦσα αὐτὸν ἐν τούτῳ εἶνε θεραπεία λογικωτάτη. Ἡ πιλοκαρπίνη εἶνε δραστήριον ἰδρωτικόν. Οὕτω δ' ἀποδεικνύεται καὶ ἡ συντελεστικότης τῆς ῥωσικῆς θεραπείας τῆς λύσεως διὰ τῶν ἀτμωδῶν λουτρῶν. Δέον νὰ ἐντείνωμεν κατὰ τὸ δυνατὸν τὰς ἀποκρουστικὰς ἰδιότητας τοῦ δέρματος καὶ τῶν ἀδένων. Ἡ πιλοκαρπίνη ἀντικαθιστᾷ τὴν ἐνέργειαν τοῦ θερμαντικοῦ, ἔχει δ' ἴσως καὶ εἰδικὴν ἐνέργειαν ἰσχυροτέραν ἐπὶ τῆς λύσεως. Ὅπως δὲποτε τὸ γεγνηνὸς δὲν εἶνε ἀνεπίδεκτον ἀντιρρήσεως, καὶ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ γίνωσιν ἀποδεκταὶ ἀνεπιφυλάκτως αἱ σπουδαῖαι παρατηρήσεις τοῦ ἱατροῦ Dumont. Αἱ ἐπιφυλάξεις δ' αὐταὶ ἀποβαίνουνσι τόσῳ μάλλον ἀπαραίτητοι, ὅσον ὑπάρχουσι παραδείγματα, καθ' ἃ ἡ νόσος τῆς λύσεως ἀνεφάνη ἐπὶ διαχθέντων ὑπὸ λυσάντων κυνῶν πρὸ πολλῶν ἐτῶν. Ὁρισμένως δὲ στρατιώτης τοῦ πυρροβολικοῦ, δηγθεὶς ἐν Ἀλγερίᾳ καὶ ἐν τῷ μεταξὺ ἔχων ἄριστα, λησμονήσας δὲ καθ' ὄλοκληρίαν τὸ γεγονός, ἀπέθανεν ἐκ τῆς λύσεως, ἀναφανείσης μετὰ ἐπταετίαν ἕνεκα ἀποτυχόντος γάμου. Καὶ πράγματι οἱ ἠθικοὶ λόγοι συντελοῦσι τὰ μέγιστα ὅπως προκαλῶσι τὴν νόσον. Ὁμολογητέον ὅμως, ὅτι κατὰ τὸν μέσον τοῦτον χρόνον ἡ ἱατρικὴ συνδρομὴ δὲν εἶνε περιττὴ, καὶ ὑπὸ τὴν ἐποψιν ταύτην καὶ τὴν τῶν δοκιμασιῶν ἢ χρῆσιν τῆς πιλοκαρπίνης εἰς μεγάλην δόσιν δύναται ν' ἀποβῇ ὠφέλιμος. Αἱ περὶ τῆς θεραπείας τῆς νόσου ἀμφι-

βολαίαι δὲν εἶνε φρόνιμον νὰ ἐκλίπωσι, δέον δὲ τὰ πειράματα νὰ ἐξακολουθήσωσιν ἀπαύστως. Ἡ λύσσα εἶνε τόσῳ δεινὴ νόσος, ὥστε ἀνάγκη, μηδεμία ν' ἀμεληθῇ προσπάθεια πρὸς καταπολέμησιν αὐτῆς· ἐντελεθῇ, ἢ πρὸς τὴν δυνατὴν ἐξουδετέρωσιν αὐτῆς.

Ἡ θεραπεία αὕτη τῆς λύσεως διὰ τῆς ὑπερβολικῆς ἐφιδρώσεως, φαίνεται ὅμως ὅτι οὔτε νέα εἶνε οὔτε εὐρωπαϊκὴ τις ἐφεύρεσις.

Ἐξ ἐκθέσεων διαφόρων περιηγητῶν ἐξάγεται, ὅτι ἐν Ἀβυσσινίᾳ, ἐνθα τὰ κρούσματα τῆς ὑδροφοβίας εἶνε συνεχέστατα, ὁσάκις ἰθαγενῆς τις προσβληθῇ ὑπὸ τῆς τρομερᾶς ταύτης ἀσθενείας, λαμβάνουσι μακρὰ δερμάτινα λωρία καὶ καταδιώκουσι τὸν ἀσθενῆ, ὃν καὶ ὑποχρεοῦσι νὰ τρέχῃ ὑπὸ τὸν ἀφρικανικὸν ἥλιον μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν καταπέσει, ὀλοτελῶς ἐξηνητημένος.

Ἐὰν κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ὑγμειοῦ τούτου περιπάτου ὁ δυστυχῆς κατεκλίθῃ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἀρνεῖται νὰ προχωρήσῃ, τὸν βιάζουσι διὰ τῶν κτυπημάτων νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ἐσπευσμένην πορείαν αὐτοῦ.

Εἶνε λοιπὸν ἡ αὕτη ἀρχὴ διὰ διαφόρων μέσων πραγματοποιουμένη. Ἐὰν δ' ἐν Ἀβυσσινίᾳ τὰ δῆγματα τῆς ὑδροφοβίας εἶνε συχνὰ καὶ ἡ θεραπεία ἐπίσης εἶνε συνήθης.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Τῇ ἀληθείᾳ ὑπάρχουσι κλέπται, τῶν ὁποίων μοναδικὴ εἶνε ἡ θρασύτης καὶ τὸ πολυμήχανον. Εἷς τοιοῦτος ἱππότης παρουσιάζεται ἐπ' ἐσχάτων εἰς ὄδοντοῖατρόν.

— Ἡθελα, λέγει, νὰ βγάλω ἓνα δόντι τοῦ μὲ πονεῖ.

— Πολὺ καλά, κύριε· αὐτὸ εἶνε τὸ μόνον εὐκόλον.

— Ναι, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ὑποφέρω πόνους.

— ὦ! μὲ τὸ ναρκωτικὸ τοῦ ἔχω! . . .

— Ἐγὼ ἤμω, νὰ σὰς εἰπῶ, δὲν πιστεύω πολὺ τὰ ναρκωτικά.

— Ἄ, μὰ τὸ δικό μου! . . .

— Καὶ τί ἀπόδειξιν ἔχω πῶς εἶνε καλό;

— Καθόλου δύσκολον νὰ πεισθῆτε. Ἰδοῦ, θὰ τὸ ἀναπνεύσω ἐγὼ, καὶ σὰς ἐπιχειρήσατε νὰ μὲ τσιμπήσατε, νὰ μὲ κινήσατε, καὶ θὰ ἰδῆτε. . . λέγει ὁ ὄδοντοῖατρός ὅστις δὲν θέλει νὰ χάσῃ τὸν πελάτην.

Πράγματι ὁσφραίνεται τὸ ναρκωτικὸν καὶ ἀποκοιμᾶται.

Μετὰ τινὰς στιγμὰς ἐξυπνᾷ, ἀλλ' ὁ πελάτης ἔγεινεν ἄφαντος καὶ μετ' αὐτοῦ καὶ τὸ ὥρολόγιον τοῦ τοίχου.

*

**

Μικρὸς τις κλέπτης, πεχτάκις ἤδη καταδικασθεὶς, προσάγεται ἐκ νέου εἰς τὸ δικαστήριον.

— Κατηγορούμενος, λέγει ὁ δικαστής, ἔπρεπε νὰ ἐντρέπασαι διότι εὕρισκασαι πάλιν ἐδῶ. Δὲν εἶ-